

**AASTAARUANNE KAHEKSANDAST, ÜHEK-
SANDAST JA KÜMNENDAST EUROOPA
ARENGUFONDIST (EAF) RAHASTATUD TEGE-
VUSTE KOHTA**

(2010/C 303/02)

Aastaaruanne kaheksandast, üheksandast ja kümnendast Euroopa Arengufondist (EAF) rahastatud tegevuste kohta

SISUKORD

	<i>Punktid</i>
Sissejuhatus	1–5
Euroopa Arengufondide eriomadused	2–5
I peatükk — Kaheksanda, üheksanda ja kümnenda EAFi rakendamine	6–10
Rahaline rakendamine	6–9
Komisjoni kaheksanda kuni kümnenda EAFi finantsjuhtimise aastaaruanne	10
II peatükk — Kontrollikoja sõltumatu kinnitav avaldus Euroopa Arengufondide kohta	I–X
Kontrollikoja sõltumatu kinnitav avaldus kaheksanda, üheksanda ja kümnenda Euroopa Arengufondi (EAF) kohta eelarveaastal 2009	I–X
Kinnitava avalduse aluseks olev teave	11–55
Auditi ulatus ja lähenemisviis	11–12
Raamatupidamise aastaaruande usaldusväärsus	13–18
Tehingute korrektsus	19–25
Tulu	20
Kulukohustused	21
Maksed	22–25
Süsteemide mõjus	26–51
Eelkontrollid	29–33
Kontroll ja järelevalve	34–41
Välisauditid	42–46
Siseaudit	47–48
Komisjoni juhtkonna esitatud teabe usaldusväärsus	49–51
Kokkuvõte ja soovitused	52–55

KONTROLLIKOJA TÄHELEPANEKUD

SISSEJUHATUS

1. Käesolevas aastaaruandes esitatakse kontrollikoja hinnang Euroopa Arengufondide kohta (EAFid). Põhiteave käsitletud tegevuste ja 2009. aasta kulude kohta esitatakse **tabelis 1**.

Tabel 1 – Euroopa Arengufond – põhiteave

(miljonit eurot)

Eelarve-jaotis	Poliitikavaldkond	Kirjeldus	2009. aasta maksed	Eelarve haldamise viis
Euroopa Arengufond	8. EAF	Halduskulud	0	Otsene tsentraliseeritud
		Tegevuskulud	0	Kaudne tsentraliseeritud
			20	Otsene tsentraliseeritud
			152	Detsentraliseeritud
			0	Koostöös liikmesriikidega
			172	
	9. EAF	Halduskulud	4	Otsene tsentraliseeritud
		Tegevuskulud	36	Kaudne tsentraliseeritud
			439	Otsene tsentraliseeritud
			1 188	Detsentraliseeritud
			177	Koostöös liikmesriikidega
			1 844	
	10. EAF	Halduskulud	71	Otsene tsentraliseeritud
		Tegevuskulud	2	Kaudne tsentraliseeritud
			663	Otsene tsentraliseeritud
		110	Detsentraliseeritud	
		261	Koostöös liikmesriikidega	
		1 107		
		Halduskulud kokku	75	
		Tegevuskulud kokku	3 048	
		Aasta maksed kokku (1)	3 123	
		Individaalsed kulukohustused (2)	4 141	
		Üldised kulukohustused kokku (2)	3 405	

(1) Brutomaksed, välja arvatud tagasinõuded.

(2) Individaalsete ja üldiste kulukohustuste kogusummad sisaldavad kulukohustustest vabastamisi.

Allikas: Euroopa Kontrollikoda AIDCO DataWarehouse'i andmete alusel.

KONTROLLIKOJA TÄHELEPANEKUD

Euroopa Arengufondide eriomadused

2. Euroopa Arengufond (EAF) on peamine vahend ELi abi jagamiseks arengukoostööks Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna (AKV) riikidele ning ülemeremaadele ja -territooriumidele. Fond loodi 1957. aastal Rooma lepingu alusel.

3. EAFe rahastavad liikmesriigid, nende tegevust reguleerib nende enda finantsmäärus ja seda haldab eraldi komitee. Euroopa Komisjon vastutab EAFide vahenditest rahastatud tehingute rahalise rakendamise eest. Komisjonisiseselt haldab suuremat osa EAFi programmidest koostöotalitus EuropeAid (edaspidi EuropeAid), mis vastutab ka suurema osa Euroopa Liidu üldeelarvest rahastatavate välissuhete ja arengukoostöö tegevusvaldkondade kulutuste eest⁽¹⁾. Väike osa EAFi projekte⁽²⁾ on seotud humanitaarabiga ning seda juhib humanitaarabi peadirektoraat. Euroopa Investeerimispank (EIB) haldab investeerimisrahastut. Rahastut ei kajastata kontrollikoja esitatavas kinnitavas avalduses ega eelarve täitmisele heakskiidu andmisel Euroopa Parlamendis⁽³⁾ ⁽⁴⁾.

4. EAFide haldamiseks kasutatakse kolme peamist haldusviisi (**tabel 1**): tsentraliseeritud haldus, halduskoostöös rahvusvaheliste organisatsioonidega ja detsentraliseeritud haldus⁽⁵⁾. Tsentraliseeritud halduse puhul (40 % maksetest 2009. aastal) rakendab komisjon abimeetmeid otse; see puudutab peamiselt eelarvetoetust. Koostöös rahvusvaheliste organisatsioonidega tehtava halduse puhul (14 % maksetest 2009. aastal) vastutavad rahvusvahelised organisatsioonid ühenduse rahastatud tegevuste elluviimise eest, kui nende raamatupidamis-, auditi-, järelevalve- ja hankemenetlused annavad rahvusvaheliselt tunnustatud standarditega võrdväärseid tagatisi. EuropeAidi peamised partnerid on ÜRO asutused ja Maailmapank. Detsentraliseeritud halduse puhul (46 % maksetest 2009. aastal) usaldab komisjon teatud tegevuste haldamise abisaajariigi ametivõimudele. EAFi detsentraliseeritud halduse põhimõtte makseprotsessi osas on esitatud **diagrammil 1**.

⁽¹⁾ Vt kontrollikoja 2009. aasta aastaaruanne, 6. peatükk.

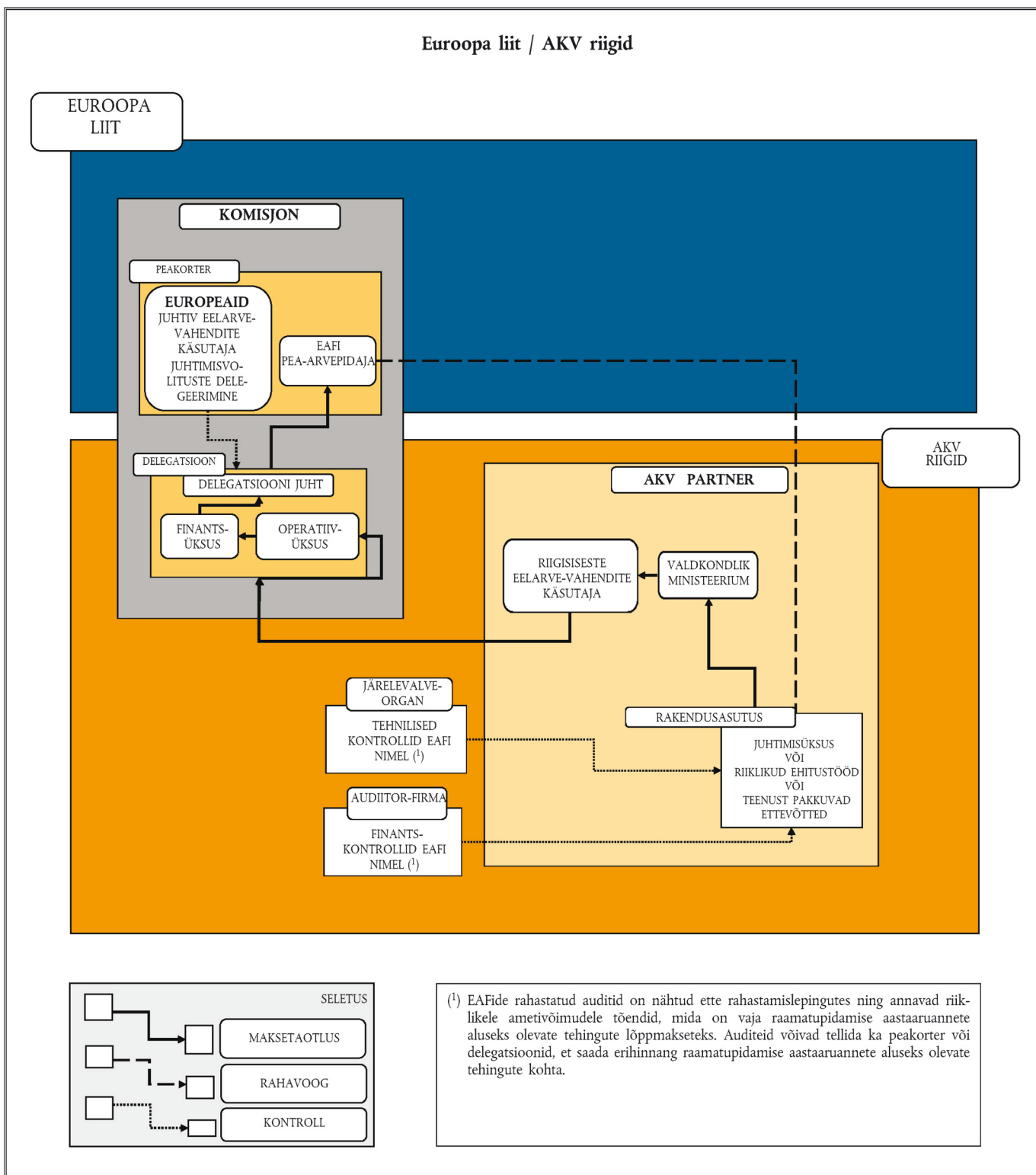
⁽²⁾ Nimetatud osa moodustab 2009. aasta maksetest 0,9 %.

⁽³⁾ Vt kümnenda EAFi suhtes kohaldatava nõukogu 18. veebruari 2008. aasta määruse (EÜ) nr 215/2008 artiklid 118, 125 ja 134 (ELT L 78, 19.3.2008, lk 1). Arvamuses nr 9/2007 selle määruse vastuvõtmise ettepaneku kohta (ELT C 23, 28.1.2008) juhtis kontrollikoda tähelepanu nende artiklite Euroopa Parlamendi kontrollivolitusi vähendavatele tagajärgedele.

⁽⁴⁾ Nende tegevuste kontrollikoja poolt läbiviidava auditi reeglid on sätestatud kolmepoolse lepinguga EIP, komisjoni ja kontrollikoja vahel (ülalmainitud kümnenda EAFi suhtes kohaldatava 18. veebruari 2008. aasta finantsmääruse artikkel 134).

⁽⁵⁾ Kümnenda EAFi suhtes kohaldatava finantsmääruse artiklid 21–29.

Diagramm 1 – Detsentraliseeritud halduse põhimõtte makseprotsessi osas

KONTROLLIKOJA TÄHELEPANEKUD

KOMISJONI VASTUSED

5. EAFi sekkumist rakendatakse peamiselt nendes riikides ja riikide poolt, mille sisekontrollisüsteemid on üldiselt nõrgad. Tehingute korrektsust ohustavad abisaajariikide enamiku riiklike eelarvevahendite käsutajate vähene suutlikkus, puudused rahastamiskorra loomisel ja rakendamisel ning rakendusorganisatsioonide ja inspektorite puudulik kontroll. Kontrollide läbiviimist raskendavad ka projektipaikade kaugus ja konfliktid teatud piirkondades.

5. EAF on põhimõtteliselt loodud raskustesse sattunud riikide abistamiseks ning arenguabipoliitika eesmärk on saavutada, et arengustrateegiate juhtimine on nende riikide valitsuste käes. Selle eesmärgi täitmisel kuulub kõige tähtsam roll riiklike eelarvevahendite käsutajale. Selleks et parandada kehtestatud korrast ja eeskirjadest kinnipidamist, on riiklike eelarvevahendite käsutajaile juba mitu aastat korraldatud kursusi.

I PEATÜKK — KAHEKSANDA, ÜHEKSANDA JA KÜMNENDA EAFI RAKENDAMINE**Rahaline rakendamine**

6. 2009. aastal rakendati kaheksandat, üheksandat ja kümnetat EAFi üheaegselt. Iga EAFi leping sõlmitakse tavaliselt viieks aastaks, programmitöö tsüklid järgivad üldiselt partnerluslepingute omi. Kuigi EAFide kulukohustused on võetud viieks aastaks, võib makseid teha pikema perioodi vältel.

6. Kuigi EAF kestab viis aastat, võivad rakendusprojektid ja programmid ning neist tulenevad maksed hõlmata pikema ajavahemiku. See ei ole aga eeskirjadega keelatud.

7. 2009. aastal liikmesriikidelt saadud osamaksete kogusumma oli 3 296 miljonit eurot. Osamaksete maksmist ei ole veel lõpetatud üheksanda EAFi puhul.

8. Kümnes EAF hõlmab ajavahemikku 2008–2013. Fond eraldab ühenduse abi 22 682 miljoni euro ulatuses ja see jõustus 1. juulil 2008. Sellest summast 21 966 miljonit eurot eraldatakse AKV riikidele ja 286 miljonit eurot ülemeremaadele ja -territooriumidele. Need summad hõlmavad ka 1 500 miljoni euro (AKV riigid) ja 30 miljoni euro (ÜMT) suurust eraldist investeerimisrahastule, mida haldab Euroopa Investeerimispank. 430 miljonit eurot on ette nähtud komisjonile EAFi kavandamise ja rakendamise kulude katteks.

KONTROLLIKOJA TÄHELEPANEKUD

9. **Tabelis 2** esitatakse komisjoni hallatavate EAFi vahendite kumulatiivne kasutus ja rahaline rakendamine. 2009. aastal ületati kõik komisjoni raha kasutamise prognoosid üldiste ja individuaalsete kulukohustuste osas: üldiste kulukohustuste maht oli 3 406 miljonit eurot ning individuaalsete kulukohustuste oma 4 140 miljonit eurot, mis oli suurem kui kunagi varem. Netomaksete suurus on 3 069 miljonit eurot, mis moodustab 92 % esialgsest prognoosist. Puudujääki selgitavad prognoositust väiksemad maksed riikides, kus kehtib Cotonou lepingu artiklis 96 sätestatud konsultatsioonimenetlus või muud dialoogimenetlused,⁽⁶⁾ riikides, mis ei olnud veel ratifitseerinud Cotonou lepingut,⁽⁷⁾ ja riikides, kus eelarvetoetuse makseid ei tehtud, kuna puudus kinnitus üld- või erinõuete täitmise kohta⁽⁸⁾. Teostamata maksed suurenesid 3 % võrra, mis on mõistetav, võttes arvesse aasta jooksul saavutatud kulukohustuste ja netomaksete vahet. Samal ajal suurenesid vanad ja seisvad täitmata maksed 23 % võrra, mis tuleneb 2007. aastal võetud üldiste kulukohustuste kõrgest tasemest, et kasutada ära 9. EAFi järelejäänud vahendid, kuid millega ei kaasnud samal tasemel individuaalseid kulukohustusi.

KOMISJONI VASTUSED

9. *Üldiste ja individuaalsete kulukohustuste eeskujulik täitmine annab tunnistust sellest, et programmide rakendamiseks väljatöötatud komisjoni poliitika on olnud tulemuslik.*

2009. aastal suurenesid teostamata maksed seetõttu, et 2007. aasta kulukohustused olid eriti suured, ning sellest, et suurimad maksed tehakse tavaliselt EAFi enamasti kolmeaastase projektsükli esimesel aastal ja viimase aasta lõpul.

⁽⁶⁾ Madagaskar, Mauritaania, Niger ja Guinea Conakry.

⁽⁷⁾ Sudaan ja Ekvatoriaal-Guinea.

⁽⁸⁾ Malawi, Haiti, Kongo Demokraatlik Vabariik ja Etioopia.

Tabel 2 – EAFi ressursside kumulatiivne kasutamine seisuga 31. detsember 2009

(miljonit eurot)

	Olukord 2008. aasta lõpus		Eelarve täitmine 2009. eelarveaastal				Olukord 2009. aasta lõpus				
	Üldsumma	Täitmis- määr (%)	8. EAF (%)	9. EAF (%)	10. EAF	Üldsumma	8. EAF	9. EAF	10. EAF	Üldsumma	Täitmis- määr (%)
A — RESSURSID ⁽¹⁾	48 677,7		0,8	1,0	66,6	68,4	10 786,7	16 632,8	21 326,7	48 746,1	
B — KASUTAMINE											
1. Rahalised kohustused	32 185,3	66,1 %	- 41,7	- 53,8	3 501,0	3 405,5	10 744,4	16 579,0	8 267,4	35 590,7	73,0 %
2. Individuaalsed juriidilised kohustused	24 880,8	51,1 %	- 41,8	997,4	3 184,1	4 139,7	10 499,1	15 206,8	3 314,5	29 020,5	59,5 %
3. Maksed ⁽⁴⁾	20 031,1	41,2 %	152,1	1 805,8	1 111,4	3 069,3	10 082,4	11 816,9	1 201,1	23 100,4	47,4 %
C — Välja maksmata (B1–B3)	12 154,1	25,0 %					662,1	4 762,1	7 066,3	12 490,3	25,6 %
D — Kasutatav saldo (A–B1)	16 492,5	33,9 %					42,3	53,8	13 059,3	13 155,4	27,0 %

(1) Esialgset eraldised 8., 9. ja 10. EAFi, kaasrahastamine, intressid, erinevad vahendid, ülekanded eelnevatest EAFidest ja korrektsioonid.

(2) Protsendina vahenditest.

(3) Negatiivsete summade puhul on tegu kulukohustustest vabastatud summadega.

(4) Netomaksed pärast tagasinõudeid.

Allikas: kontrollikoda, EAFi rahalise rakendamise aruannete ja finantsaruannete põhjal 31. detsembri 2009. aasta seisuga.

KONTROLLIKOJA TÄHELEPANEKUD

Komisjoni kaheksanda kuni kümnenda EAFi finantsjuhtimise aastaaruanne

10. Kümnenda EAFi⁽⁹⁾ suhtes kohaldatav finantsmäärus kohustab komisjoni esitama iga-aastase aruande EAFide finantsjuhtimise kohta. Kontrollikoja hinnangul annab finantsjuhtimise aruanne täpse kirjelduse komisjoni eelarveastaks seatud eesmärkide täitmise (eriti rahalise rakendamise ja kontrollitegevusega seoses), finantsolukorra ja 2009. aastal läbi viidud tegevusi oluliselt mõjutanud sündmuste kohta.

⁽⁹⁾ Artiklid 118 ja 124.

II PEATÜKK – KONTROLLIKOJA SÕLTUMATU KINNITAV AVALDUS EUROOPA ARENGUFONDIDE KOHTA

Kontrollikoja sõltumatu kinnitav avaldus kaheksanda, üheksanda ja kümnenda Euroopa Arengufondi (EAF) kohta eelarveaastal 2009

I. Vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 287 sätetele ja kümnenda EAFi suhtes kohaldatava finantsmääruse artiklile 141 (mis kehtib ka eelmiste EAFide kohta) auditeeris kontrollikoda:

- a) kaheksanda, üheksanda ja kümnenda Euroopa Arengufondi 2009. eelarveaasta lõplikku raamatupidamise aastaaruannet, mis koosnes konsolideeritud finantsaruannetest ⁽¹⁰⁾ ning kaheksanda, üheksanda ja kümnenda EAFi rahalise rakendamise konsolideeritud aruandest, ja
- b) alustehingute seaduslikkust ja korrektsust selle osa EAFi vahendite suhtes, mille finantsjuhtimise eest vastutab komisjon ⁽¹¹⁾.

Juhtkonna kohustused

II. Vastavalt kaheksanda, üheksanda ja kümnenda EAFi suhtes kohaldatavatele finantsmäärustele vastutab juhtkond ⁽¹²⁾ EAFide lõpliku raamatupidamise aastaaruande koostamise ja korrakohase esitamise eest ning nende aluseks olevate tehingute seaduslikkuse ja korrektsuse eest.

- a) Juhatus kohustused EAFide lõpliku raamatupidamise aastaaruande osas hõlmavad finantsaruannete koostamise ja korrakohase esitamisega seonduva sisekontrolli kavandamist, rakendamist ja teostamist, selleks et neis ei esineks pettusest või vigadest tingitud olulisi ebatäpsusi, EAFi peaarvepidaja poolt vastu võetud raamatupidamiseeskirjade ⁽¹³⁾ põhjal asjakohaste arvestuspõhimõtete valimist ja rakendamist ja arvestushinnangute koostamist, mis on asjaolusid arvestades mõistlikud. Komisjon kiidab EAFide lõpliku raamatupidamise aastaaruande heaks.
- b) Viis, kuidas juhatus tagab raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate tehingute seaduslikkuse ja korrektsuse, tuleneb EAFide rakendamise meetodist. Otsese tsentraliseeritud halduse puhul täidavad rakendusülesandeid komisjoni talitused. Detsentraliseeritud halduse puhul delegeeritakse rakendusülesanded kolmandatele riikidele ja kaudse tsentraliseeritud halduse puhul muudele asutustele. Ühise halduse korral jagatakse rakendusülesanded komisjoni ja rahvusvaheliste organisatsioonide vahel. Rakendusülesanded peavad järgima usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtet, mille kohaselt tuleb sisekontrolli kavandada, rakendada ja teostada tõhusalt ja mõjusalt, sh asjakohane järelevalve ja meetmed vältimaks eeskirjade eiramist ja pettust ning vajaduse korral kohtuvaidlusi valesti makstud või kasutatud vahendite tagasinõudmiseks. Sõltumata sellest, millist rakendusmeetodit kasutatakse, on komisjonil lõplik vastutus EAFide raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate tehingute seaduslikkuse ja korrektsuse eest.

⁽¹⁰⁾ Konsolideeritud finantsaruanded sisaldavad bilanssi, tulemiaruanne, rahavoogude aruanne ja Euroopa Arengufondidele võlgnetavate summade tabelit.

⁽¹¹⁾ Vastavalt kümnenda EAFi suhtes kohaldatava finantsmääruse artiklile 2, 3 ja 4, artikli 125 lõikele 4 ja artiklile 134 ei laiene avaldus EAFi vahendite sellele osale, mida juhib ja mille eest vastutab EIP.

⁽¹²⁾ Komisjoni tasandil hõlmab juhtkond institutsiooni liikmeid, eelarvevahendite volitatud ja edasivolitatud kasutajaid, peaarvepidajat ja finants-, auditi- ja kontrolliüksuste juhtivtöötajaid. Abisaajariikide tasandil hõlmab juhtkond riiklikke eelarvevahendite kasutajaid, peaarvepidajaid ning makseasutuste ja rakendusasutuste juhtivtöötajaid.

⁽¹³⁾ EAFi peaarvepidaja poolt vastu võetud raamatupidamiseeskirjade koostamisel lähtuti Rahvusvahelise Raamatupidajate Föderatsiooni (IFAC) välja antud rahvusvahelistest avaliku sektori raamatupidamisstandarditest (IPSAS) või nende puudumisel Rahvusvahelise Raamatupidamise Standardite Nõukogu (IASB) välja antud rahvusvahelistest raamatupidamisstandarditest (IAS) / rahvusvahelistest finantsaruandluse standarditest (IFRS). Kooskõlas finantsmäärusega koostati eelarveaasta 2009 konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne komisjoni peaarvepidaja poolt vastu võetud raamatupidamiseeskirjade alusel, milles kohandatakse tekkepõhise raamatupidamisarvestuse põhimõtted ühendustele omase keskkonnaga, EAFide rakendamist kajastavad konsolideeritud aruanded aga põhinevad jätkuvalt eelkõige raha liikumisel.

Audiitori kohustused

III. Kontrollikoja ülesandeks on esitada oma auditi põhjal Euroopa Parlamendile ja nõukogule kinnitav avaldus, mis kinnitab raamatupidamise aastaaruande usaldusväärsust ja selle aluseks olevate tehingute seaduslikkust ja korrektsust. Kontrollikoda viis auditi läbi kooskõlas IFAC ja INTOSAI rahvusvaheliste auditistandardite ja eetikanormidega. Nende standardite kohaselt peab kontrollikoda auditi kavandama ja läbi viima selleks, et saada piisav kindlus selle kohta, et EAFide lõplik raamatupidamise aastaaruanne ei sisalda olulisi väärkajastamisi ja selle aluseks olevad tehingud on tervikuna seaduslikud ja korrektsed.

IV. punktis kirjeldatud kontekstis viiakse auditi käigus läbi menetlusi auditi tõendusmaterjali kogumiseks lõplikus konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes esitatud summade ja andmete ning raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate tehingute seaduslikkuse ja korrektsuse kohta. Audiitor valib menetlused oma hinnangule tuginedes, sh hinnates pettusest või vigadest põhjustatud lõpliku raamatupidamise aastaaruande oluliste ebatäpsuste ja selle aluseks olevate tehingute EAFide õigusliku raamistiku nõuetele mittevastavuse riski. Nende riskide hindamisel arvestab audiitor lõpliku konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamise ja korrakohase esitamisega seonduvat sisekontrolli ja selle aluseks olevate tehingute seaduslikkuse ja korrektsuse tagamiseks rakendatud järelevalve- ja kontrollisüsteeme, selleks et kavandada antud tingimustes asjakohased auditimenetlused. Selles kontekstis hõlmab audit ka kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasuse ja antud arvestushinnangute mõistlikkuse, samuti lõpliku konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande ja aasta tegevusaruannete üldise esituse hindamist.

V. Kontrollikoja hinnangul on kogutud auditi tõendusmaterjal piisav ja asjakohane kinnitava avalduse esitamiseks.

Arvamus raamatupidamise aastaaruande usaldusväärsuse kohta

VI. Kontrollikoja hinnangul annab kaheksanda, üheksanda ja kümnenda EAFi lõplik raamatupidamise aastaaruanne kõikides olulistes küsimustes tõepärase pildi EAFide finantsolukorrast 31. detsembri 2009. aasta seisuga ning nende tehingute finants-tulemuste ja rahavoogude kohta lõppenud aastal, kooskõlas finantsmääruse sätete ja peaarvepidaja poolt vastu võetud raamatupidamiseeskirjadega.

VII. Ilma VI punktis esitatud arvamusel kohta märkusi esitamata juhib kontrollikoda tähelepanu asjaolule, et eelfinantseerimisega seoses saadud tagatiste summa on esitatud tegelikust väiksemana ja finantsaruannete märkustes toodud tagatiste summa tegelikust suuremana.

Arvamus raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate tehingute seaduslikkuse ja korrektsuse kohta

VIII. Kontrollikoja hinnangul on kaheksanda, üheksanda ja kümnenda EAFi 31. detsembril 2009 lõppenud eelarveaasta lõpliku raamatupidamise aastaaruande aluseks olevad tulud, kulukohustused ja maksed kõikides olulistes aspektides seaduslikud ja korrektsed.

IX. Ilma VIII punktis esitatud arvamusel kahtluse alla seadmata juhib kontrollikoda tähelepanu asjaolule, et kulukohustusi ja maksed mõjutavate mittekvantifitseeritavate vigade arv oli suur, kuigi seda vigade kogumäära arvestusse ei kaasatud.

X. Kontrollikoda jäeldab, et komisjoni järelevalve- ja kontrollisüsteemid on vigade ärahoidmisel, avastamisel ja parandamisel osaliselt mõjusad.

9. september 2010

president

Vítor Manuel da SILVA CALDEIRA

Euroopa Kontrollikoda
12, rue Alcide De Gasperi, 1615 Luxembourg, LUXEMBOURG

KONTROLLIKOJA TÄHELEPANEKUD

KINNITAVA AVALDUSE ALUSEKS OLEV TEAVE

Auditi ulatus ja lähenemisviis

11. Kinnitava avalduse VI ja VII punktis toodud tähelepanekud raamatupidamise aastaaruande usaldusväärsuse kohta põhinevad konsolideeritud finantsaruannete⁽¹⁴⁾ ning kaheksanda, üheksanda ja kümnenda EAFi rahalise rakendamise konsolideeritud aruande⁽¹⁵⁾ auditil. Audit hõlmas vajalikke auditimenetlusi, mille eesmärk oli kontrollida testimise abil summade ja avalikustamisega seotud tõendusmaterjali. See sisaldas ka kasutatud arvestuspõhimõtete, juhtkonna tehtud oluliste hinnangute ja konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande üldise esitluslaadi hindamist.

12. Kontrollikoja auditi üldist lähenemisviisi ja metoodikat seoses raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate tehingute seaduslikkuse ja korrektsusega kirjeldatakse 1. peatüki lisa 1.1 teises osas kontrollikoja aastaaruandes eelarveaasta 2009 eelarve täitmise kohta. EAFide tehingute seaduslikkust ja korrektsust puudutavad tähelepanekud, mis on toodud kinnitava avalduse punktides VIII–X, põhinevad järgmisel:

- a) 220 kirjest koosneva statistiliselt esindusliku valimi substantiivne kontrollimine, mis hõlmas 50 finants- ja individuaalset juriidilist kohustust ning 170 EuropeAidi kesktalituse ja delegatsioonide tehtud vahe- ja lõppmakset. Vajaduse korral külastati rakendusorganisatsioone, et kontrollida finants- või kuluaruannetes deklareeritud maksete korrektsust;
- b) järelevalve- ja kontrollisüsteemide mõjususe hindamine EuropeAidi kesktalitustes ja delegatsioonides, mis hõlmas järgmist:
 - i) eelarvevahendite käsutajate (sealhulgas ka riiklike eelarvevahendite käsutajate) lepingute ja maksete eelkontroll;
 - ii) kontroll ja järelevalve;
 - iii) välisauditid;
 - iv) siseaudit;
- c) eelmise kinnitava avalduse tähelepanekute järelkontrolli tulemused on esitatud kokkuvõtlikult **lisas 4**.

⁽¹⁴⁾ Vt kümnenda EAFi suhtes kohaldatava 18. veebruari 2008. aasta finantsmääruse artikkel 122: finantsaruanded sisaldavad bilanssi, tulemiaruanne, rahavoogude aruannet ja EAFi võlgnetavate summade tabelit.

⁽¹⁵⁾ Vt kümnenda EAFi suhtes kohaldatava 18. veebruari 2008. aasta finantsmääruse artikkel 123: rahalise rakendamise aruanded sisaldavad assigneeringuid, kulukohustusi ja makseid kirjeldavaid tabeleid.

KONTROLLIKOJA TÄHELEPANEKUD

KOMISJONI VASTUSED

Raamatupidamise aastaaruande usaldusväärsus

13. Kontrollikoja hinnangul annab kaheksanda, üheksanda ja kümnenda EAFi lõplik raamatupidamise aastaaruanne 31. detsembri 2009. aasta seisuga kõikides olulistes küsimustes usaldusväärse pildi EAFide finantsolukorrast ning nende tehingute tulemuste ja rahavoogude kohta lõppenud aastal, kooskõlas finantsmääruse sätete ja peaarvupidaja poolt vastu võetud raamatupidamiseeskirjadega.

14. EAFide eelarveaasta 2009 raamatupidamise aastaaruande koostamisel kasutati esmakordselt uut tekkepõhist raamatupidamissüsteemi ABAC FED (sama süsteemi kasutatakse ka ELi üldeelarve jaoks). Süsteem võeti kasutusele veebruaris 2009, pärast seda kui üleminek eelmiselt, kassapõhiselt raamatupidamissüsteemilt (OLAS) oli edukalt lõpule viidud. Uus süsteem toetab paremini tekkepõhist arvestust, näiteks vähendades aasta lõpus tekkepõhiste andmete saamiseks vajalike käsitsi tehtavate korrigeerimiste arvu. ABAC-FEDI süsteem on seega muutnud arvestuskeskkonna paremaks.

15. EuropeAidi läbiviidud järelkontrollide käigus leiti, et kodeerimisvigade esinemissagedus on suurenenud⁽¹⁶⁾. Kuigi finantsaruannete auditi käigus leitud kodeerimisvigade tekkinud veamäär ei ületanud olulisuse läve, teevad need endiselt muret, sest võivad mõjutada raamatupidamise aastaaruande ettevalmistamiseks kasutatavate andmete täpsust, eelkõige seoses aasta lõpus tehtava kulude perioodiseerimisega.

16. Nagu öeldud vastuses kontrollikoja eelarveaasta 2008 aastaaruandele EAFide kohta,⁽¹⁷⁾ on komisjon täiustanud saamata arvete eraldise hindamismeetodit. Kontrollikoja audit kinnitas, et meetodit kasutatakse õigesti, ning leidis, et finantsaruannetes esitatud kumuleerunud kulude summa ei sisalda olulisel määral vigu.

17. Vastavalt finantsaruannete märkusele 2.2 oli eelfinantseerimisega seoses saadud tagatiste jooksev summa 2009. aasta lõpu seisuga 413,6 miljonit eurot. Kontrollikoja hinnangul kirjendati see summa 82,3 miljoni euro ehk 19,9 % võrra tegelikust väiksemana.

15. Andmete õigsust võis mõjutada andmete ülekandmine uude projektijuhtimise IT-süsteemi. Süsteemi toimimise parandamiseks on EuropeAid korraldanud palju kursusi delegatsioonide ja peakorteritöötajatele.

2009. aasta lõpul moodustasid EuropeAidi keskjalitused uue osakonna, mille ülesanne on jälgida CRISI andmete kvaliteeti. See peaks veelgi parandama aastaaruande aluseks olevate andmete usaldusväärssust.

Nagu kinnitab ka kontrollikoda, ei avalda nimetatud probleem aastaaruande kvaliteedile olulist mõju.

17. Komisjon nõustub tähelepanekuga ja eelarvevahendite kasutaja on 2010. aastal vajalikud parandused teinud.

Komisjon märgib, et kontrollikoda leidis 39 lepingust koosneva valimi kontrollimisel ühe 3,5 miljoni eurose vea, mis seejärel ekstrapoleeriti.

⁽¹⁶⁾ Näiteks lepingu liik, lepingu algus- ja lõpukuupäevad.

⁽¹⁷⁾ Punkt 15 (ELT C 269, 10.11.2009).

KONTROLLIKOJA TÄHELEPANEKUD

18. Vastavalt finantsaruannete märkusele 5.1 oli tagatiste summa 2009. aasta lõpu seisuga 186,2 miljonit eurot. Kontrollikoja hinnangul kirjendati nimetatud summa 58,4 miljoni euro ehk 31,4 % võrra tegelikust suuremana.

Tehingute korrektsus

19. Tehingute kontrollimise tulemused on esitatud kokkuvõtlikult *lisas 1*.

Tulu

20. Kontrollikoja läbiviidud tulutehingute audit näitas, et tehingutes ei esine olulisel määral vigu.

Kulukohustused

21. Kontrollikoja audit näitas, et kulukohustustes ei esinenud olulisel määral vigu, kuid esines palju mittekvantifitseeritavaid vigu. Leiti vigu hanke-eeskirjade täitmisel, seoses lepingute allakirjutamise õiguslikult siduvate tähtaegadega ja kohustuslikke garantiisid käsitlevate sätetega. Eelarvetoetuse kulukohustuste osas leiti, et komisjonipoolse dünaamilise tõlgendamise tõttu ⁽¹⁸⁾ vastas EuropeAid ametlikult ja struktureeritult Cotonou lepingu nõuetele.

Maksed

22. Kontrollikoja audit näitas, et maksetes ei esine olulisel määral vigu ⁽¹⁹⁾. Siiski tuvastati mõned vead, mida analüüsitakse punktides 23–25.

Projektimaksed

23. Peamised projektidele tehtud maksetes tuvastatud kvantifitseeritavad vead on järgmised:

- a) täpsus: arvutusvead;
- b) tõendamine: arvete või muude tõendavate dokumentide puudumine osutatud teenuste või tarnitud kauba kohta;
- c) abikõlblikkus: väljaspool rakendusperioodi tehtud kulutused või kulutused lepingus ette nägemata esemetele, alusetu käibemaksu maksmine või ettenähtud karistuste mittekohtamine.

KOMISJONI VASTUSED

18. Komisjon nõustub tähelepanekuga, kuid märgib, et kontrollikoda leidis 39 lepingust koosneva valimi kontrollimisel ühe vea, mis seejärel ekstrapoleeriti.

21. Komisjon rõhutab, et ilma finantstagatisteta ei ole tehtud ühtegi makset. Komisjon tervitab tõdemust, et eelarvetoetuse saamise õiguse kohta olid olemas ametlikud ja struktureeritud tõendid.

⁽¹⁸⁾ Vt eriaruanne nr 2/2005 AKV riikidele antava EAFi eelarvetoetuse kohta, punktid 28 ja 29 (ELT C 249, 7.10.2005).

⁽¹⁹⁾ Kontrollikoda on määranud olulisuse läveks 2 %.

KONTROLLIKOJA TÄHELEPANEKUD

24. Tuvastatud mittekvantifitseeritavad vead on peamiselt järgmised: mittevastavus õigusnormidega ettenähtud pangatagatistele, mis võib avaldada rahalist mõju töövõtja maksejõuetuse puhul, ja töövõtjate ettemaksete hüvitamise vigased arvutused.

Eelarvetoetuse maksed

25. Kontrollikoja audit näitas, et eelarvetoetuse maksetes esines palju mittekvantifitseeritavaid vigu, mille põhjuseks oli ametlike ja struktureeritud tõendite puudumine maksetingimustest kinnipidamise kohta. Peamiselt selgitati asjaolu sellega, et delegatsioonide riigi rahanduse juhtimise hindamisaruannetes ei selgitatud kriteeriumeid, mille alusel edusamme hinnata (st meetmed, mida tuli võtta, ja asjaomase perioodi jooksul saavutatud tulemused), tehtud edusamme ning põhjuseid, miks reformiprogrammi ei pruugitud ellu viia vastavalt abisaajariigi valitsuse kavale. Sellised vead mõjutasid aga peamiselt üheksanda EAFi rahastamislepingute alusel tehtud makseid (mille puhul puudub selge hindamisraamistik) ning eelarvetoetuse Vulnerability (V) FLEX raamistiku ja finantsraamistiku B (hädaabi) alusel tehtud lisamakseid, et kompenseerida ülemaailmse majanduskriisi ja tõusvate toiduhindade sotsiaalset ja majanduslikku mõju. Välja arvatud ühel juhul, ei sisaldanud kümnenda EAFi rahastamislepingute alusel tehtud maksed selliseid vigu (vt punkt 32).

Süsteemide mõjus

26. Süsteemide kontrolli tulemused on esitatud kokkuvõtlikult **lisas 2**.

27. Nagu punktis 3 märgitud, on EuropeAidi ülesandeks viia ellu enamik Euroopa Liidu üldeelarvest ja EAFidest rahastatavatest välisabi meetmetest ⁽²⁰⁾. Kui ei ole teisiti märgitud, puudutavad kontrollikoja tähelepanekud nii järelevalve- ja kontrollisüsteemide mõjususe kui peadirektori iga-aastase tegevusaruande ja avalduse kohta kõiki EuropeAidi vastusvaldkondi.

28. Üldiselt hindas kontrollikoda EuropeAidi järelevalve- ja kontrollisüsteemid osaliselt mõjusaks.

KOMISJONI VASTUSED

24. Komisjon rõhutab, et ettemaksete tagasimaksete arvutusvead parandati enne lepingu lõppemist.

25. Komisjon tervitab tähelepanekut, et kuna nüüd kasutatakse järjekindlalt selgemaid hindamisraamistikke, on kümnenda EAFi raames oluliselt paranenud abikõlblikkuse tõendamine.

Komisjon tunnistab, et selle saavutuse kindlustamiseks ja vigade vältimiseks tuleb tugevdada struktureeritud lähenemisviisi riigi finantsjuhtimise alaste edusammude tõendamisele. Komisjon on välja töötanud riigi finantsjuhtimise edusammude järelevalve ja aruandluse raamistiku muudatused, mis võimaldavad eeskätt saada ülevaate eeldatud miinimumtulemuste ületamise määrast. Raamistiku muutmine lõpetati 2010. aasta juunis. Ülejäänud 2010. aastal ja ka hiljem hinnatakse väljamakseid riikide uuele raamistikule vastavate aruannete alusel. Seda arvestades eeldab komisjon, et ta saab tulevaste kinnitavate avalduste puhul tõendada selles valdkonnas mittekvantifitseeritavaid vigade määra vähendamisel tehtavaid edusamme.

Sellest, et aruandes nimetatud hädaabivahendite (Vulnerability (V) FLEX raamistik ja finantsraamistik B) puhul oli abikõlblikkuse hindamine range, annab tunnistust suur väljamaksetest keeldumiste arv.

28. EuropeAid on töötanud oma kontrollid välja selliselt, et need hõlmaksid komisjoni mitmeaastaste projektide täielikku olelutsükli. Ta usub, et ta järelevalve- ja kontrollisüsteemid on töökindlad ning on neid aasta-aastalt ka edasi arendanud, mida tõendab igati eeskirjadekohaste maksete osatähtsuse suurenemine kontrollikoja valimi näitel. Kontrollikoja möödunud aastatel tehtud soovitusel on täidetud ja kontrollikoda ise on täheldanud paranemist, hinnates peamiste kontrollisüsteemide kesksete osade toimimist tulemuslikuks.

⁽²⁰⁾ Välja arvatud ühinemiseelne abi, abi Lääne-Balkanile, humanitaarabi, makromajanduslik finantsabi, ühine välis- ja julgeolekupoliitika (ÜVJP) ja kiirreageerimise kord.

KONTROLLIKOJA TÄHELEPANEKUD

KOMISJONI VASTUSED

*Eelkontrollid***EuropeAidi kesktalitus**

29. Kontrollikoja hinnangul on eelarvehendite käsutajate läbiviidud kontrollid EuropeAidi kesktalitustes mõjusad.

Delegatsioonid

30. Kontrollikoja hinnangul on delegatsioonide eelarvehendite kasutajate läbiviidud eelkontrollid vigade avastamisel ja parandamisel osaliselt mõjusad.

31. Projektimaksete puhul leiti puudusi seoses kulude abikõlblikkuse kontrollidega, taotletud summade arvutamise ja nõutavate tõendavate dokumentide kättesaadavusega.

32. Eelarvetoetuste puhul kinnitas kontrollikoja audit EAFe käsitavas kontrollikoja 2008. aasta aastaaruandes välja toodud edusamme⁽²¹⁾. Kümnenenda EAFi rahastamislepingud annavad selgema raamistiku üldiste abikõlblikkustingimuste hindamiseks. Riigi rahanduse juhtimise abikõlblikkuskriteeriumi osas viitavad rahastamislepingud valitsuste, komisjoni ja teiste rahastajate vahel kokkulepitud hindamisskeemidele. Nende hulka kuuluvad soorituse hindamise raamistikud, mida kasutatakse ühiste eelarvetoetuste iga-aastaste kontrollide kontekstis. Selliste raamistike kohaldamine prioriteetsete eesmärkide, ajakavade ja kasutatavate teabeallikate määramiseks lihtsustab ametlike ja struktureeritud arengu hindamiste läbiviimist ning suurendab seeläbi väljamakseotsuste läbipaistvust. Tulemuspõhiste väljamaksete muutuvsummadega osamaksetega seotud eritingimused ei ole aga sageli piisavalt selged näitajate sihtväärtuse, tõendamisallike ja arvutusmeetodite osas, mis kõik võivad mõjutada väljamakseotsuste läbipaistvust.

33. Veel täheldati 2009. aastal järgmist edusammu: komisjon võttis kasutusele uued suunised nõrgestatud riikidele eelarvetoetuse eraldamise kohta. Enne eelarvetoetuse eraldamist peavad riigi rahanduse juhtimissüsteemide osas olema paigas teatud lihtsad põhielemendid. Komisjon kehtestas ka muudetud finantsmenetluse, mis annab maksete heakskiitmise protsessi käigus tehtavatele finants- ja tegevuslikele kontrollidele loogilise järjestuse.

30. Komisjon jätkab peakontori ja delegatsioonide töötajate vajadustele kohandatud välisabi haldamise ulatusliku koolitusprogrammi täitmist.

32. Komisjon tervitab kontrollikoja hinnangut, et üldiste abikõlblikkustingimuste hindamise raamistik on muutunud selgemaks.

Komisjon nõustub järeldusega, et selgemaks tuleb muuta ka eritingimused ja tulemuspõhised väljamaksed. Komisjon kavatses kontrollikoja tähelepanekute täitmiseks läbi vaadata asjaomased rahastamislepingud. Uute programmide hindamisel on sellele probleemile hakanud rohkem tähelepanu pöörama ka EuropeAidi eksperdihinnanguid andev kvaliteedi tugirühm.

33. Komisjon tervitab asjaolu, et kontrollikoda kiidab heaks need kaks olulist sammu, mille tulemusel on eelarvetoetuste andmine paremini struktureeritud ja formaliseeritud.

⁽²¹⁾ Punkt 46.

KONTROLLIKOJA TÄHELEPANEKUD

KOMISJONI VASTUSED

*Kontroll ja järelevalve***Delegatsioonid**

34. Kontrollikoja hinnangul on delegatsioonidepoolne kontroll ja järelevalve osaliselt mõjus.

35. Nagu eelnevatel aastatel, leidis kontrollikoda, et suurema osa abisaajariikide riiklike eelarvevahendite kasutajate puuduliku suutlikkuse tulemuseks on halvasti dokumenteeritud ja ebamõjusad kontrollid. Delegatsioonid osutasid sageli tehnilist abi suutlikkuse suurendamiseks, kuid tulemused olid tihti piiratud, kas siis seetõttu, et riiklike eelarvevahendite kasutaja ei täitnud oma ülesandeid asjakohaselt, ressursid olid piiratud või oli kaadri voolavus suur.

36. Kontrollikoja auditi käigus leiti ka puudusi rahastamiskorras ning rakendusorganisatsioonide ja inspektorite läbiviidud kontrollides:

- a) kulude abikõlblikkuse kontroll oli ebapiisav, tõendavate dokumentide registreerimine ja säilitamine puudulik, raamatupidamisalased kontrollid olid nõrgad ega taganud kulutuste korrektset salvestamist ja sellekohast aruandlust ning ei hoidnud ära aritmeetiliste vigade tekkimist;
- b) teatud ehitustööde lepingute puhul oli inspektorite poolt töövõtjate arvete osas läbiviidava kontrolli kvaliteet ebapiisav.

37. Üldiselt olid delegatsioonid nendest puudustest teadlikud ega pidanud nimetatud kontrollle väga usaldusväärseks, näiteks korrates teatud kontrollle, nõudes enne projektide rahalist lõpetamist kohustuslikke ja riskipõhiseid auditeid või kulude kontrollimist või tellides kehtivate ehitustööde lepingute tehnilisi auditeid. Delegatsioonide ressursid on aga piiratud, see pärsib sageli nende suutlikkust teatud tegevuste läbiviimisel, nagu näiteks projektide kohapealne järelevalve, koolitused ja tugi projektijuhtimisele.

EuropeAidi keskjalitused

38. Kontrollikoja hinnangul on EuropeAidi keskjalituste poolne kontroll ja järelevalve mõjus.

35. Lisaks sellele, et delegatsioonid toetavad riiklike eelarvevahendite kasutajaid ja annavad neile tehnilist abi, korraldab EuropeAid igal aastal arvukalt kursusi riiklike eelarvevahendite kasutajate ja asjaomaste ministriumide töötajale. Selle kohta on põhjalik teave esitatud EuropeAidi kodulehel.

36. Komisjon märgib, et viimastel aastatel kasutuselevõetud kontrollivahendid ja -meetodid on hakanud andma tulemusi, kuid ta kavatses veelgi süvendada töötajate koolitamist ja teabe levitamist juhtimis- ja kontrollivahendite alal.

- a) Komisjon kavatses abisaajale ettenähtud finantsjuhtimise suunised avaldada 2010. aasta lõpuks. Suunistega antakse abisaajale lihtsat ja praktilist nõu ELi vahenditest rahastatavate välisabimeetmete finantsjuhtimise eeskirjade täitmiseks.

37. Delegatsioonid on paljudel juhtudel teostanud täiendavat kontrolli, et tasakaalustada riiklike eelarvevahendite kasutajate töö pealiskaudsust.

KONTROLLIKOJA TÄHELEPANEKUD

39. Raamlepingu alusel tellitud auditid annavad väärtuslikku teavet puudustest, mis mõjutavad projektide kontrollisüsteeme ja potentsiaalselt abikõlbmatute kulude taset ja iseloomu. EuropeAidi kesktalitused analüüsivad neid tulemusi igal aastal ning viivad koos rakendusorganisatsioonidega läbi korduvate auditileidude järelkontrolli. Korduvad leiud hõlmavad puudulikku või ebapiisavat dokumentatsiooni ja ebakorrektseid hankemenetlusi. Eelkõige töötavad EuropeAidi kesktalitused välja finantsjuhtimise suuniseid, mille eesmärk on käsitleda vigade põhjuseid, suurendades rakendusorganisatsioonide teadlikkust ja arusaamist finantsjuhtimise eeskirjadest. 2009. aastal viisid EuropeAidi kesktalitused läbi 14 kontrollkülastust. Lisaks tegid piirkondlikud direktoraadid omal algatusel kontrollkäike delegatsioonidesse. Kõige selle tulemuseks olid asjakohane koostamine ja toetus ning asjakohased soovituselised sisekontrollisüsteemide parandamiseks kontrollitud delegatsioonides.

40. EuropeAidi kesktalituste läbiviidud delegatsioonide poolaastapõhiste välisabi haldamise aruannete analüüs näitab, et suur kaadri volavus ja raskused asjakohaste kogemustega töötajate leidmisel, eriti nõrgestatud riikides, olid abi mõjusel rakendamisel peamised takistused. Täitmata ametikohtade arv delegatsioonides on lisatud EuropeAidi riskiregistrisse kui kriitiline risk 2010. aastal.

41. EuropeAidi kesktalitused kontrollivad menetlustest kinnipidamist tehingute järelkontrolli kaudu. 2009. aastal otsustati kontrollide ulatust laiendada, et need hõlmaks ka rahastamislepingutest ja hankemenetlustest kinnipidamist, kehtima hakkab see nõue 2010. aastast. Lisaks plaanib EuropeAid 2010. aastal viia läbi oma lähenemise üldise kontrolli, et leida viise selliste kontrollide asjakohasuse ja mõjususe edasiseks parandamiseks alustehingute seaduslikkuse kontrollimise ja eelarvevahendite kasutajate läbiviidud eelkontrollide kvaliteedi osas.

Välisauditid

42. Kontrollikoja hinnangul olid välisauditid mõjusad EuropeAidi kesktalituste osas ja osaliselt mõjusad delegatsioonide osas.

43. Kontrollikoja auditi käigus leiti, et välisauditite haldamine paranes 2009. aastal oluliselt. Aasta auditikavad valmistati ette vastavalt EuropeAidi suunistele läbiviidud struktureeritud riskihindamise alusel. Auditid viidi läbi õigeaegselt ning võrreldes eelnevate aastatega paranes konsolideeritud aasta auditikava rakendusmäär.

KOMISJONI VASTUSED

39. Komisjonil on hea meel selle üle, et kontrollikoda kiidab heaks EuropeAidi võetud järelauditi- ja järelevalvemeetmed.

40. Kuni 2013. aastani komisjoni ametikohtade arv ei suurene ja EuropeAid lahendab delegatsioonide personaliküsimused aktiivselt oma pädevuse piires. Mis puutub täitmata kohtadesse, siis see probleem puudutab eeskätt lepingulisi töötajaid, kelle puhul ei ole probleemiks mitte tööjõu volavus, vaid vajalike kogemustega töötajate leidmine. Töötajate värbamiseks kuluva aja lühendamiseks on nende valimine, mis enne oli peakorteri ülesanne, antud delegatsiooni juhtide pädevusse. Samal ajal taotleb EuropeAid korrapäraselt ka uusi, piisavalt kandidaate sisaldavaid reservinimekirju, et tööle saaks võtta kõikide vajalike oskustega töötajaid erinevates riikides.

KONTROLLIKOJA TÄHELEPANEKUD

44. 2007. aasta oktoobris vastu võetud uusi juhendeid kasutati asjakohaselt, mis edendas auditi lähenemisviisi ühtlustatumat kasutamist. Kontrollikoja poolt kontrollitud juhtudel oli võetud meetmeid auditi järelduste põhjal, eelkõige tehase abikõlbmatute summade finantskorrektsioone kas tagasinõuete või järgnevast või lõppmaksest mahaarvamise kaudu. Uute juhendite kogu mõju ei olnud 2009. aastal siiski veel nähtav, sest paljud auditiaruanded põhinesid eelmistel auditijuhenditel, mis ei olnud nii täpsed, eriti auditi arvamuse sõnastamise osas.

45. Mitmed valdkonnad vajavad veel parandamist. Personali nappus delegatsioonides piirab nende suutlikkust algatada riskianalüüsi alusel läbiviidavaid auditeid, sest esmatähtsad on kohustuslikud auditid. Ka on sel negatiivne mõju auditiaruande kontrollimise ja heakskiidumenetluse pikkusele, millega kaasneb oht, et abikõlbmatud kulud jäävad tagasi saamata.

46. CRIS Audit on suurendanud EuropeAidi suutlikkust teostada järelevalvet auditeerimise üle ning auditileide ja soovitusi võrrelda, analüüsida ja nende põhjal tegutseda. Nagu eelmistel aastatel,⁽²²⁾ ja vaatamata EuropeAidi kesktalituste meeldetuletustele ning ajakohastatud suunistele, ei salvestanud kõik delegatsioonid sellegipoolest andmeid õigeaegselt ja täielikult; see mõjutab juhtimiseabena kasutatavate kogutud andmete (nagu auditiarvamuste iseloom ja abikõlbmatute kulude määrad) usaldusväärsust. Lisaks ei anna CRIS Audit alati täpset teavet auditite kulude kohta, samuti ei ole see mõeldud edastama teavet auditite tulemusel tehtud finantskorrektsioonide kohta. Seetõttu ei kasuta EuropeAid veel täielikult selle rakenduse kõiki võimalusi, eriti oma auditistrateegia kulusäästlikkuse tagamisel.

Siseaudit

47. Kontrollikoja hinnangul on siseaudit osaliselt mõjus.

KOMISJONI VASTUSED

44. Üle 95 % raamistikukohaste töötavõtjate 2009. aasta auditiaruannetest esitati nn 2007. aasta 1. oktoobri järgse vormi kohaselt (2008. aastal oli selliseid vaid umbes 40 %) (vt aasta tegevusaruande punkti 3.1.2.1.2 joonealune märkus 38).

45. Kuigi töötajate vähesus mõjutab tõepoolest auditiaruande kontrollimise ja heakskiidumenetluse kestust, ei tee komisjon lõppmaksid enne, kui enamik auditiaruandeid on kätte saadud. Seetõttu on oht, et abikõlbmatud kulud jäävad tagasi saamata, väga väike.

2009. aastal jätkas EuropeAid tööd auditi valdkonnas, korraldades kuus Euroopa Arengufondi alast koolituskursust 15 delegatsiooni 180 liikmele ja 220 muule töötajale (eelarvehandide käsutajate ja ministeeriumide personal, projektijuhid, valitsusväliste organisatsioonide ja auditifirmade töötajad).

46. Seda, et CRIS Audit andmeid tuleb õigeaegselt ajakohastada, tuletatakse delegatsioonidele pidevalt meelde näiteks auditiseminaridel ja kursustel. Alates 2010. aasta veebruarist kantakse auditilepingute sõlmimisel (CRISi lepingute moodulis) lepingule allakirjutamise kuupäev automaatselt CRIS Audit süsteemi. Ka uus tulemuste sisetamise vorm on täielikum ja selle täitmine lihtsam, ning ilma nimetatud välja täitmata ei saa auditit lõpetada. Sisestada tuleb auditiarvamus ja abikõlbmatute kulude summa. Teave auditi tulemusel väljastatud tagasinõudekorralduste kohta esitatakse CRISi tagasinõudekorralduste moodulis. Konsolideerimise huvides võib kaaluda mõningate täienduste tegemist, mis aga eeldab IT-arendustööde teostamist. Olemas on teave lõplike tuvastatud abikõlbmatute kulude suuruse ja nendega seoses tehtud vea lõppmaks tegemisel parandamise kohta. 2009. aastal moodustaid need 0,7 % arvetega kaetud summadest.

47. Komisjon on seisukohal, et hoolimata personali nappusest 2009. aastal EuropeAidi siseaudit siiski toimus aasta läbi. Kuigi siseauditi üksuse juhataja koht oli 1. juulist kuni 15. novembrini täitmata, suutis üksus lõpule viia üheksa järelaudidit ettenähtud kaheksa asemel. Mis puudutab 2009. aastaks kavandatud uusi auditeid, siis jõuti 2009. aasta jooksul esitada üks auditi lõpparuanne ja kaks aruande projekti, mis vastavalt IASi meetodile moodustavad 85 % lõpparuandest.

⁽²²⁾ Kontrollikoja 2008. aasta aastaaruanne EAFide kohta, punkt 39.

KONTROLLIKOJA TÄHELEPANEKUD

KOMISJONI VASTUSED

48. Siseauditi üksus täitis oma esmase eesmärgi anda peadirektorile piisav kindlus seoses EuropeAidi riskide juhtimise, kontrolli ja sisemiste juhtimisprotsesside mõjususega. Üksuse toimimist häiris aga märkimisväärselt sellest sõltumatu personalinappus, sealhulgas ka üksuse juhataja puudumine suurema osa aasta vältel. Seetõttu ei suutnud üksus oma 2009. aasta töökava täielikult ellu viia. EuropeAidi siseauditi üksuse enesehindamise tulemusi kajastava teise järelauditi aruandes juhtis komisjoni siseauditi talitus taas tähelepanu märkimisväärselt pikale ajale, mis EuropeAidi juhtkonnal kulub siseauditi üksuse soovitude põhjal järelemeetmete võtmiseks.

Komisjoni juhtkonna esitatud teabe usaldusväärsus

49. Komisjoni juhtkonna esitatud teabe analüüsi tulemused on esitatud **lisas 3**.

50. Iga-aastane tegevusaruanne annab õiglase ülevaate mitmesuguste kehtivate järelevalve- ja kontrollisüsteemide rakendamisest ja tulemustest. Aruanne on selge ja informatiivne, eelkõige tänu kvantitatiivsete näitajate kasutamisele. Aruandest selgub, et arvestades EuropeAidi mitmeaastase kontrollisüsteemi struktuuri ja tulemusi, ei usu EuropeAid, et allesjäänud veamäär väärrib reservatsiooni esitamist peadirektori kinnitavas avalduses⁽²³⁾. Tõendeid selle väite toetuseks aga ei esitata. Kuna puudub pärast kõiki eel- ja järelkontrolle allesjäänud vigade hinnangulise finantsmõju põhinäitaja,⁽²⁴⁾ ei ole EuropeAidil võimalik tõendada, et puuduste rahaline mõju ja vigade arv jääb allapoole kehtivatest olulisuse kriteeriumidest.

51. Eelarveaasta 2009 osas teatas EuropeAidi peadirektor, et ta on saanud piisava kindluse selle kohta, et olemasolevad kontrollimenetlused annavad vajaliku garantii seoses tehingute seaduslikkusega. Kontrollikoja audit seda väidet ei kinnita. Kontrollikoda leidis, et EuropeAidi süsteemid olid osaliselt mõjusad ning maksed sisaldasid olulisel määral vigu. EAFidest tehtud maksed vigu ei sisaldanud, seevastu EuropeAidi ühenduse välissuhete ja arengukoostöö üldeelarvest tehtud maksed sisaldasid olulisel määral vigu⁽²⁵⁾. Kontrollikoda on seisukohal, et peadirektori avaldus ja iga-aastane tegevusaruanne annavad finantsjuhtimise korrektsusele osaliselt õiglase hinnangu.

50. Komisjon arvab, et peadirektori aasta tegevusaruande kinnitava avalduse nelja koostisosa kvalitatiivsed ja kvantitatiivsed näitajad on piisavad, et peadirektor saaks nende alusel esitada mõistliku kinnituse. EuropeAid mõõnab siiski, et mitmeaastase raamistiku konkreetsete näitajate väljatöötamiseks tuleb teha veel tööd ning jätkata tuleb ka 2010. aastal alustatud tööd pärast eel- ja järelkontrolle allesjäänud vigade majandusliku mõju hindamise võimalike meetodite väljatöötamiseks.

⁽²³⁾ Lk 56.

⁽²⁴⁾ Vt punktid 29 ja 54, kontrollikoja 2008. aasta aastaaruanne EAFide kohta.

⁽²⁵⁾ Vt 6. peatükk, kontrollikoja 2009. aasta aastaaruanne eelarve täitmise kohta.

KONTROLLIKOJA TÄHELEPANEKUD

KOMISJONI VASTUSED

Kokkuvõte ja soovitused

52. Kontrollikoda jäeldab oma audititööle tuginedes, et EAFide 31. detsembril 2009 lõppenud eelarveaasta raamatupidamise aastaaruanne annab kõikides olulistes aspektides õiglase pildi EAFide finantsolukorra ning nende tehingute ja rahavoo-gude kohta lõppenud aastal, kooskõlas finantsmääruse sätete ja peaarvupidaja poolt võetud arvestuseeskirjadega. Kontrollikoda juhib tähelepanu punktides 17 ja 18 esitatud tähelepa-nekutele, mis käsitlevad garantiisid.

53. Kontrollikoda jäeldab oma audititööle tuginedes, et 31. detsembril 2009. lõppenud eelarveaastal:

- a) ei esinenud EAFide tuludes olulisel määral vigu;
- b) ei sisaldanud EAFide kulukohustused olulisel määral vigu, kuid sisaldasid märkimisväärset arvu mittekvantifitseeritavaid vigu;
- c) ei esinenud EAFide maksetes olulisel määral vigu. Siiski esines maksetes sageli mittekvantifitseeritavaid vigu.

54. Nagu kontrollikoda märkis 2008. aasta aastaaruandes EAFide kohta, ⁽²⁶⁾ on EuropeAid kehtestanud põhjaliku kontrollistrateegia. 2009. aastal jätkas EuropeAid oma järelevalve- ja kontrollisüsteemide kavandamise ja rakendamise parandamist, kuid teatud valdkondades esineb endiselt puudusi. Tuginedes oma audititööle, jäeldab kontrollikoda, et EuropeAidi järelevalve- ja kontrollisüsteemid olid maksete seaduslikkuse tagamisel osaliselt mõjusad. Käesolevas kontekstis tuleks kaaluda järgmisi soovitusi:

- a) EuropeAid peab oma üldise kontrollistrateegia hindamise kontekstis töötama välja pärast kõiki läbiviidud eel- ja järel-kontrolle allesjäänud vigade hinnangulise rahalise mõju põhinäitaja, mis tugineb näiteks lõpetatud projektide statis-tiliselt esindusliku valimi kontrollimisele;
- b) EuropeAid peab selle hindamise kontekstis hindama oma mitmesuguste kontrollide (eriti tehingute järelkontrollisüs-teemi) kulutõhusust;

54. EuropeAid on töötanud oma kontrollid välja selliselt, et need hõlmaksid komisjoni mitmeaastaste projektide täielikku olelutsükli. Ta usub, et ta järelevalve- ja kontrollisüsteemid on töökindlad ning on neid aasta-aastalt ka edasi arendanud, mida tõendab igati eeskir-jadekohaste maksete osatähtsuse suurenemine kontrollikoja valimi näitel. Kontrollikoja möödunud aastatel tehtud soovitused on täidetud ja kontrollikoda ise on täheldanud paranemist, hinnates peamiste kontrollisüsteemide kesksete osade toimimist tulemuslikuks.

- a) Nagu on märgitud komisjoni vastustes 2008. aasta auditiaruan-dele, alustas komisjon pärast eel- ja järelkontrolle allesjäänud vigade majandusliku mõju hindamise võimalike meetodite välja-töötamist 2010. aastal.
- b) Nagu on märgitud komisjoni vastustes 2008. aasta auditiaruan-dele, alustas komisjon oma üldise kontrollistrateegia läbivaatamist 2010. aasta algul. Komisjon esitab 2010. aastal välisabi vald-konna aktsepteeritavat vigade esinemise riski käsitleva teatise.

⁽²⁶⁾ Punkt 55.

KONTROLLIKOJA TÄHELEPANEKUD

- c) EuropeAid peab lõplikult välja töötama ja levitama finantsjuhtimise abimaterjale, mis on suunatud suure loomupärase vigade riski vähendamisele rakendusorganisatsioonide, töövõtjate ja abisaajate tasandil ning piisava teadlikkuse tagamisele finantsjuhtimise ja abikõlblikkuseeskirjade kohta;
- d) EuropeAid peaks tagama, et delegatsioonid salvestavad andmed CRIS Auditisse täielikult ja õigeaegselt;
- e) CRIS Auditi ülesehitust tuleb muuta nii, et see annab teavet ka abikõlbmatute kulude lõpliku summa ja finantskorrektsioonide kohta, mis on tehtud pärast auditi kontrollimise ja heakskiidu menetluse lõpetamist auditeeritavaga.

55. Eelarvetoetuse osas soovitab kontrollikoda järgmist:

- a) EuropeAid peab tagama, et tulemuspõhiste väljamaksete muutuvsummadega osamaksetega seotud eritingimustes on selgelt kirjas näitajad, sihtmärgid, arvutusmeetodid ja tõendusallikad;
- b) EuropeAid peab tagama, et delegatsioonide aruanded annavad struktureeritud ja ametliku ülevaate riigi rahanduse juhtimise edusammudest, tuues välja selged kriteeriumid, mille alusel edusamme hinnata (st tulemused, mida abisaajariigi valitsus pidi asjaomase perioodi jooksul saavutama), tehtud edusammud ja põhjused, miks reformiprogrammi ei pruugitud ellu viia vastavalt kavale.

KOMISJONI VASTUSED

- c) Komisjon viib 2010. aastal lõpule finantsjuhtimise suuniste väljatöötamise, pöörates erilist tähelepanu kontrollikoja osutatud probleemidele.
- d) EuropeAid jätkab tööd selle nimel, et andmed sisestataks CRIS Auditisse täpselt ja õigeaegselt.
- e) CRIS Auditisse tuleb sisestada andmed abikõlbmatute kulude suuruse kohta, muidu ei saa kirjet salvestada. See väli on muudetud kohustuslikuks alates 2010. aasta veebruarist. Teave auditi tulemusel väljastatud tagasinõudekorralduste kohta esitatakse CRISi tagasinõudekorralduste moodulis. Konsolideerimise huvides võib kaaluda mõningate täienduste tegemist, milles oleks aga vaja teha IT-arendustöid. Olemas on teave lõppmakse tegemisel tuvastatud ja korrigeeritud abikõlbmatute kulude lõpliku suuruse kohta. 2009. aastal oli vea suuruseks 0,7 % arvetega kaetud summadest.

55.

- a) Komisjon nõustub, et tulemuspõhised sihtväärtused, arvutusmeetodid ja tõendamisallikad tuleks rangemalt kindlaks määrata. Uute programmide hindamisel on sellele probleemile hakanud rohkem tähelepanu pöörama ka EuropeAidi eksperdihinnanguid andev kvaliteedi tugirühm.
- b) Komisjon on välja töötanud riigi finantsjuhtimise edusammude järelevalve ja aruandluse raamistiku muudatused, mis võimaldavad eeskätt saada ülevaate eeldatud miinimumtulemuste ületamise määrast. Raamistiku muutmine lõpetati 2010. aasta juunis. 2010. aasta jooksul ja edaspidigi hinnatakse väljamakseid riikide uuele raamistikule vastavate aruannete alusel.

LISA 1

EUROOPA ARENGUFONDI TEHINGUTE KONTROLLI TULEMUSED

	2009						2008	2007		
	Projektid		Eelarvetoetus		Kokku					
VALIMI SUURUS JA STRUKTUUR										
Kulukohustused kokku:	40		10		50		45	60		
Tehingute arv kokku (nendest):	150		20		170		170	148		
Ettemaksud	0		0		0		40	0		
Vahe-/lõppmaksed	150		20		170		130	148		
KONTROLLI TULEMUSED										
(% ja tehingute arv)										
Vigadest mõjutamata tehingud	80 %	{120}	65 %	{13}	78 %	{133}	76 %	63 %		
Vigadest mõjutatud tehingud	20 %	{30}	35 %	{7}	22 %	{37}	24 %	37 %		
VIGADEST MÕJUTATUD TEHINGUTE ANALÜÜS										
(% ja tehingute arv)										
Analüüs vea tüübi kaupa										
Mittekvantifitseeritavad vead	57 %	{17}	100 %	{7}	65 %	{24}	61 %	49 %		
Kvantifitseeritavad vead	43 %	{13}	0 %	{0}	35 %	{13}	39 %	51 %		
nendest:	Abikõlblikkusvead		23 % {3}		0 % {0}		23 %	{3}	44 %	68 %
	Tõendamisvead		23 % {3}		0 % {0}		23 %	{3}	38 %	21 %
	Täpsusvead		54 % {7}		0 % {0}		54 %	{7}	19 %	11 %
KVANTIFITSEERITAVATE VIGADE HINNANGULINE MÕJU										
Kõige tõenäolisem veamäär jääb vahemikku:										
< 2 %	X									
2 % - 5 %							X	X		
> 5 %										

LISA 2

EUROOPA ARENGUFONDI SÜSTEEMIDE KONTROLLI TULEMUSED JA ÜLDEELARVEST ANTAV ARENGUABI

Hinnang järelevalve- ja kontrollisüsteemidele

Käsitletud süsteem	Eelkontrollid	Juhtimine ja järelevalve	Välisauditid	Siseauditid	Üldine hinnang
EuropeAidi kesktalitused					
Delegatsioonid				E/K	

Üldine hinnang järelevalve- ja kontrollisüsteemidele

Üldine hinnang	2009	2008	2007

Selgitus

	Mõjus
	Osaliselt mõjus
	Ei ole mõjus
E/K	Ei kohaldata: ei kehti või ei hinnata

LISA 3

KOMISJONI JUHTKONNA ESITATUD TEABE ANALÜÜSI TULEMUSED EUROOPA ARENGUFONDI JA ÜLDEELRVEST RAHASTATAVA ARENGUABI KOHTA

Peamised peadirektoraadid	Peadirektori avalduse sisu (*)	Esitatud reservatsioonid	Kontrollikoja tähelepanekud	Üldine hinnang usaldusväärsusele
AIDCO	reservatsioonideta	E/K	EuropeAid (AIDCO) on loonud tervikliku kontrollistrateegia ja jätkanud oma järelevalve- ja kontrollisüsteemide märkimisväärset parandamist. Kontrollikoja auditi käigus leiti siiski, et teatud kontrollid on endiselt puudulikud ning maksed sisaldavad olulisel määral vigu.	B

(*) Peadirektor kinnitab oma avalduses, et tema hinnangul annavad kehtestatud kontrollimenetlused vajaliku kindluse tehingute korrektsuse kohta.

A: peadirektori avaldus ja iga-aastane tegevusaruanne annavad finantsjuhtimise korrektsusele õiglase hinnangu.

B: peadirektori avaldus ja iga-aastane tegevusaruanne annavad finantsjuhtimise korrektsusele osaliselt õiglase hinnangu.

C: peadirektori avaldus ja iga-aastane tegevusaruanne ei anna finantsjuhtimise korrektsusele õiglast hinnangut.

KINNITAVA AVALDUSE RAAMES ESITATUD PEAMISTE TÄHELEPANEKUTE PÕHJAL VÕETUD MEETMED

	Kontrollikoja tähelepanek	Kontrollikoja analüüs	Kontrollikoja soovitus	Komisjoni vastus
1.	Järeldused mitmesuguste kontrollide panusest peadirektori saadavasse kindlusesse võiksid olla selgemad ja oleks vaja töötada välja põhinäitaja, mille abil hinnata pärast läbiviitud eel- ja järelkontrole järelejäävate vigade hinnangulist rahalist mõju. (2008. aasta aastaaruande punkt 54)	2009. aasta tegevusaruanne annab õiglase ülevaate mitmesuguste kehtivate järelevalve- ja kontrollisüsteemide rakendamisest ja tulemustest. Aruanne on selge ja informatiivne, eelkõige tänu kvantitatiivsete näitajate kasutamisele. Siiski ei näita aruanne selgelt, et mitmesuguste kontrollide tulemused aitavad peadirektoril saada piisava kindluse, et puuduste ja vigade rahaline mõju jääb kohaldatud olulisuse lävest allapoole.	EuropeAid peab oma üldise kontrollistrateegia hindamise kontekstis töötama välja pärast kõiki läbiviitud eel- ja järelkontrole allesjäänud vigade hinnangulise rahalise mõju põhinäitaja.	Komisjon alustas 2010. aastal tööd allesjäänud vigade hinnangulise rahalise mõju põhinäitaja väljatöötamise võimaliku meetodika valimiseks, nagu öeldud komisjoni vastustes 2008. aasta aastaaruandele.
2.	Eelkontrole tuleks parandada, keskendudes peamistele riskidele. (2008. aasta aastaaruande punkt 55(a))	Endiselt esineb puudusi seoses kulude abikõlblikkuse kontrollidega, taotletud summade arvutamisega ja nõutavate tõendavate dokumentide kättesaadavusega.	EuropeAid peab lõplikult välja töötama ja levitama finantsjuhtimise abimaterjale, mis on suunatud rakendusorganisatsioonide tasandi vigade kõrge loomupärase riski vähendamisele ning töötajate ja abisaajate piisava teadlikkuse tagamisele finantsjuhtimise ja abikõlblikkuseeskirjade kohta.	Finantsjuhtimise abimaterjali väljatöötamine viiakse lõpule 2010. aastal ning kontrollikoja välja toodud probleemidele pööratakse asjakohast tähelepanu.
3.	Aasta auditikavad tuleks ette valmistada struktureerituma riskianalüüsi ja ettenähtud ressursside realistlikuma hindamise alusel. (2008. aasta aastaaruande punkt 55(b))	Aasta auditikavad valmistati ette vastavalt EuropeAidi suunistele läbiviitud struktureeritud riskihindamise alusel. Personali nappus delegatsioonides piirab nende suutlikkust algatada riskianalüüsi alusel läbiviidavaid auditeid, sest esmatähtsad on kohustuslikud auditid. Ka on sel negatiivne mõju auditiaruande kontrollimise ja heakskiidumenetluse pikkusele, millega kaasneb oht, et abikõlbmatud kulud jäävad tagasi saamata.	Võetud meetmed on iga-aastase auditikavandamise menetluse osas rahuldavad.	Komisjon on nõus, et auditi kavandamisprotsessi on oluliselt parandatud.
4.	Aasta auditikavade elluviimist tuleks põhjalikult kontrollida, et avastada olulised kõrvalekalded ning õigeaegselt parandusmeetmed võtta. (2008. aasta aastaaruande punkt 55(c))	EuropeAidi keskjalitused, kaasa arvatud piirkondlikud direktoraadid kontrollivad regulaarselt rakendamist. Vajadusel uuritakse kõrvalekaldeid ja võetakse parandusmeetmeid.	Võetud meetmed on rahuldavad.	Komisjon on nõus, et auditkavade elluviimise kontrollimist on oluliselt parandatud.

	Kontrollikoja tähelepanek	Kontrollikoja analüüs	Kontrollikoja soovitus	Komisjoni vastus
5.	CRIS Auditi funktsionaalsust peaks edasi arendama, et võimaldada tõhusamat ja mõjusamat järelevalvet auditeerimise üle ning auditileidude ja -soovituste järelkontrolli. (2008. aasta aastaaruande punkt 55(d))	CRIS Audit ei anna alati täpset teavet auditite kulude kohta ega ka auditite tulemusel tehtud finantskorrektsioonide kohta.	CRIS Auditi ülesehitust tuleb muuta nii, et see annab teavet ka abikõlmatute kulude lõpliku summa kohta ja finantskorrektsioonide kohta, mis on tehtud pärast auditi kontrollimise ja heakskiidu menetluse lõpetamist auditeeritavaga.	Pärast 2010. aasta veebruaris CRIS Auditis tehtud parandusi tuleb abikõlmatute kulude summa märkida ära enne auditi sulgemist. Auditite tulemusel väljastatud tagasimaksenõuete kohta käiv teave sisestatakse CRIS Recovery Order moodulisse.
6.	EuropeAid peaks tagama, et delegatsioonid salvestavad andmed CRIS Auditisse täielikult ja õigeaegselt. (2008. aasta aastaaruande punkt 55(e))	Vaatamata EuropeAidi kesktalituste meeldetuletustele ning kaasajastatud suunistele, ei salvestanud kõik delegatsioonid sellegipoolest andmeid õigeaegselt ja täielikult; see mõjutab juhtimistebena (auditiarvamuste iseloom ja abikõlmatute kulude määrad) kasutatavate kogutud andmete usaldusväärsust.	EuropeAid peab jätkama pingutusi tagamaks, et delegatsioonid salvestavad andmed CRIS Auditisse täielikult ja õigeaegselt.	EuropeAid jätkab pingutusi tagamaks, et andmed salvestatakse Cris Auditisse täielikult ja õigeaegselt.
7.	Pidades silmas AKV riikide eest vastutava direktoraadi kohaldatavat lähenemisviisi, peaks EuropeAid tehingute järelkontrollisüsteemi üle vaatama, et hinnata selliste kontrollide ulatuse laiendamise vajadust ja teostatavust. (2008. aasta aastaaruande punkt 55(f))	EuropeAid laiendas kontrollide ulatust 2009. aastal, et need hõlmaks ka rahastamislepingutest ja hanke-menetlustest kinnipidamist. EuropeAid plaanib 2010. aastal viia läbi oma lähenemise üldise kontrolli, et leida viise selliste kontrollide asjakohasuse ja mõjususe edasiseks parandamiseks alustehingute seaduslikkuse kontrollimise ja eelarvehandite käsutajate läbiviidud eelkontrollide kvaliteedi osas.	EuropeAid peab selle hindamise kontekstis hindama oma mitmesuguste kontrollide (eriti tehingute järelkontrollisüsteemi) kulutõhusust ning uurima lõpetatud projektide statistiliselt esindusliku valimi iga-aastase auditeerimise asjakohasust ja teostatavust.	Komisjon alustas 2010. aasta alguses kontrollistrateegia hindamist (sh võimalik allesjäänud veamäär näitaja, mis põhineb lõpetatud projektide statistiliselt esindusliku valimi auditiil), nagu öeldud komisjoni vastustes 2008. aasta aastaaruandele. Komisjon koostab 2010. aastal teatise aktsepteeritava vigade esinemise riski kohta välisabi valdkonnas.
8.	EuropeAid peab jätkama pingutusi, et toetada oma otsust eelarvetoetuse abikõlblekkuse kohta struktureeritud ametliku tõendusmaterjaliga, et abisaajariigil on olemas asjakohane reformiprogramm kõikide oluliste puuduste käsitlemiseks ettenähtud aja jooksul ja et riik on programmi täitmisele pühendunud. (2008. aasta aastaaruande punkt 56 (a))	Kümnenda EAFi rahastamislepingud annavad selgema raamistiku üldiste kriteeriumide hindamiseks. Riigi rahanduse juhtimise abikõlblekkuskriteeriumi osas viitavad rahastamislepingud valitsuste, komisjoni ja teiste rahastajate vahel kokkulepitud hindamisskeemidele. Nende hulka kuuluvad soorituse hindamise raamistikud, mida kasutatakse ühiste eelarvetoetuste kontrollide kontekstis. Selliste raamistike kohaldamine prioriteetsete eesmärkide, ajakavade ja kasutatavate teabeallikate määratlemiseks lihtsustab ametlike ja struktureeritud arenguhindamiste läbiviimist ning suurendab seeläbi väljamakseotsuste läbipaistvust.	Võetud meetmed on rahuldavad.	Komisjon on nõus, et otsuse tegemise raamistikku on oluliselt parandatud eelarvetoetuse abikõlblekkuse ja väljamaksetingimuste osas.

	Kontrollikoja tähelepanek	Kontrollikoja analüüs	Kontrollikoja soovitus	Komisjoni vastus
9.	EuropeAid peab tagama, et kõik edaspidised rahastamislepingud annavad täieliku ja selge aluse maksetingimuste täitmise hindamiseks. (2008. aasta aastaaruande punkt 56(b))	Tulemuspõhiste väljamaksete muutuvsummadega osamaksetega seotud eritingimused ei ole sageli piisavalt selged näitajate sihtväärtuse, tõendamisallikate ja arvutusmeetodite osas; see võib mõjutada väljamakseotsuste läbipaistvust.	EuropeAid peab tagama, et tulemuspõhiste väljamaksete muutuvsummadega osamaksetega seotud eritingimustes on selgelt kirjas näitajad, sihtmärgid, arvutusmeetodid ja tõendusallikad.	Komisjon tunnistab, et on tähtis rangemalt määratleda tulemuslikkuse eesmärgid, arvutusmeetodid ning tõendamisallikad. Sellele probleemile pööratakse rohkem tähelepanu EuropeAidi vastastikuse eksperthinnangu käigus (kvaliteedi tugirühm) uute programmide kaalumisel.